

Om Jacques-Olivier Clerc

Opdateret: 31 JAN 2009

Foto af [Jacques-Olivier Clerc](#) fra Helge W. Gram, set i [en svejtsisk avis](#) torsdag d. 5. december 1991.

Billedtekst: **Jacques-Olivier Clerc (1917-1944)** - Ved siden af sine studier i Lausanne blev han også formand for studentereforeningen Belles-Lettres.

 Denne artikel oversat af Kirsten Klitgård henviser til [Breve fra en flyver, Jacques-Olivier Clerc](#).

Neuchâtel CANTON

Torsdag d. 5. december 1991

Husk Jacques-Olivier Clerc

En dansk læge husker os på denne unge Neuchâtelborgers død.

Det var ikke en særlig dato, ingen fødselsdag, ikke engang en ny usandsynlig bedrift; der var intet, der pegede i retning af, at vi pludselig skulle komme til at tale om en ung Neuchâtelborger, som i 1942 havde meldt sig frivilligt til Royal Canadian Air Force og som døde på en opgave i august 1944 i havet ved Danmarks kyster, et offer der kunne være forblevet lige så anonymt som millioner andre. Der er forløbet næsten et halvt århundrede; sårene, som var længe om at vokse sammen, er lægt, men en dansk læge har husket og genopvakt minderne, der lå i dvale.

Dr. Svend Erik Simonsen, der i dag er øjenlæge i København, var kun et barn på tolv år, da et "Halifax" bombefly fra RCAF styrtede ned ikke langt fra hans forældres bolig nær Odense. Så gik der mange år, men barnets minder vågnede, da han som voksen en dag faldt over en bog, der fortalte om allierede og andre fly, der var styrtet ned over Danmark under krigen, og om de steder, hvor ofrene var begravet. Breve, som blev fundet på disse flyvere, forekommer også i denne bog, herunder nogle uddrag af breve fra denne unge Neuchâtelborger, Jacques-Olivier Clerc, for hvem alt - begyndende med hans livsideal - tegnede til en strålende karriere. Uden at man ved hvorfor, helligede hr. Simonsen sig mindet om den afdøde og de andre flyvere, som han har bestræbt sig for at finde spor af både i Canada og Schweiz. En sådan hengivenhed er bevægende, men hvorfor ikke også sige, at den er forbavsende. Skulle manden igennem flyveren med de knuste vinger have fundet det eksempel, som han som dreng ikke har haft?

Jacques-Olivier var den ene af Charly Clercs fire sønner. Faderen var dengang lærer i sprog og fransk litteratur ved l'EPFZ - L'École polytechnique fédérale de Zurich, samt litteraturkritiker. Jacques-Olivier var 22 år gammel og var doktor i jura og økonomi, da han rejste til Canada. Hans bror Laurent havde ledsaget ham til Cherbourg; dagen efter krigserklæringen gik han i land derovre, og han kom til at arbejde i afdelingen for politisk økonomi ved Torontos universitet og skulle derefter undervise ved Saskatschewans universitet i Saskatoon. Men meget snart lytter den unge professor kun til sin samvittighed; han ser for mange af sine studenter drage af sted til hæren til ikke selv at melde sig som frivillig, samtidig med at han skjuler sandheden for sine forældre, så længe han kan.

Da J.-O. Clerc begav sig ud på en opgave uden for Kiel, hvor 14 Halifax-fly skulle lægge miner, måtte den lille eskadrille pludselig undvære den lovede eskorte af jagerfly, og det fly, hvori han befandt sig, blev skudt ned og knustes i Lillebælt, havarmen der adskiller Fyn fra Jylland. Af hele besætningen overlevede kun to, kanadierne Gill og Marchildon. De fem ofre blev begravet i nærheden, ved den lille kirke i Sønderby, hvor en mindeplade med deres navne jævnlige forsynes med blomster af anonyme hænder.

To af Jacques-Oliviers tre brødre overlevede ham. Den ældste, François, som blev professor i strafferet og rektor ved Neuchâtel's universitet, har trukket sig tilbage til Saint-Blaise, mens Laurent, som blev præst i Nice og i Firminy, og derefter i La Chaux-de-Fonds og i Malleray-Bévillard, i dag bor i Neuchâtel og stadig vikarierer i Dombresson sogn. I 1946 tog Laurent Clerc og hans far af sted og mødtes ved Jacques-Oliviers jordiske rester; han vendte tilbage dertil med sin kone i 1964.

Det var altså 47 år siden i den varmeste sommertid. Selv om det er flygtigt og især forgængeligt stof, fortjener nutiden, at man genopliver det, især når det har været inspireret og gennemtrængt af sjælelig storhed. I vore samfund, hvor slaphed kæmper med hukommelsestab, er enhver lektie god, og denne er værd at tænke over.

Cl.-P. Ch.

Se næste side med **uddrag af breve** fra Jacques-Olivier Clerc:

Om andre grønne prærier

"...Jeg har lige meddelt universitetet i S..., at de grønne prærier ikke mere risikerer at gense mig. Efter fjorten måneder med alle slags henvendelser har jeg lige fået tilladelse til at slutte mig til hæren". Vi befinder os i maj 1942, og J.-O. Clerc bekræfter over for Laurent, at han har taget sin beslutning.
"Vi er fire sønner (...). Det er rimeligt, at en af os deltager i kampen. Jeg har i høj grad levet for mig selv. Nu drejer det sig om at gøre noget for andre".

J.-O. Clerc ved, at han bør vise et godt eksempel: **"...Jeg tror, at jeg i al beskedenhed kan sige, at jeg intellektuelt og personligt har udøvet en vis indflydelse på mine studerende. Deres hengivenhed, deres tegn på venskab beviser det. Men i dag kan jeg ikke længere oppe fra katedret (...) præke frihed og ikke gøre noget for at forsvare den, præke om elitens forpligtelser - og så forblive blandt dem, der skulker".**

Da han i oktober 1943 er officer i England, meddeler han sine forældre, at han har meldt sig frivilligt og beder dem om at tilgive ham, at han har løjet for dem og ladet dem tro, at han tjente det krigsførende Canada ved priskontrollen i Ottawa.

I juni 1944 skriver han til dem: **"... Jeg føler stadig mere sandheden i den engelske soldats ord: "Vi kæmper for de små børn, for de jævne mennesker og for de små nationer"(*)**.

Og derefter kom der en stor kulde ligesom den, der greb den fattige lille pige med svovlstikkerne, for Andersen var født ikke langt derfra, i Odense.

Cl.-P. Ch.

(*) Uddrag fra et særtryk af **"Cahiers protestants"** (Protestantiske hefter), januar-februar 1945